18/08/2021

“Άγιος Νεομάρτυς Δημήτριος εκ Σαμαρίνης”

/ Ορθόδοξες Προβολές

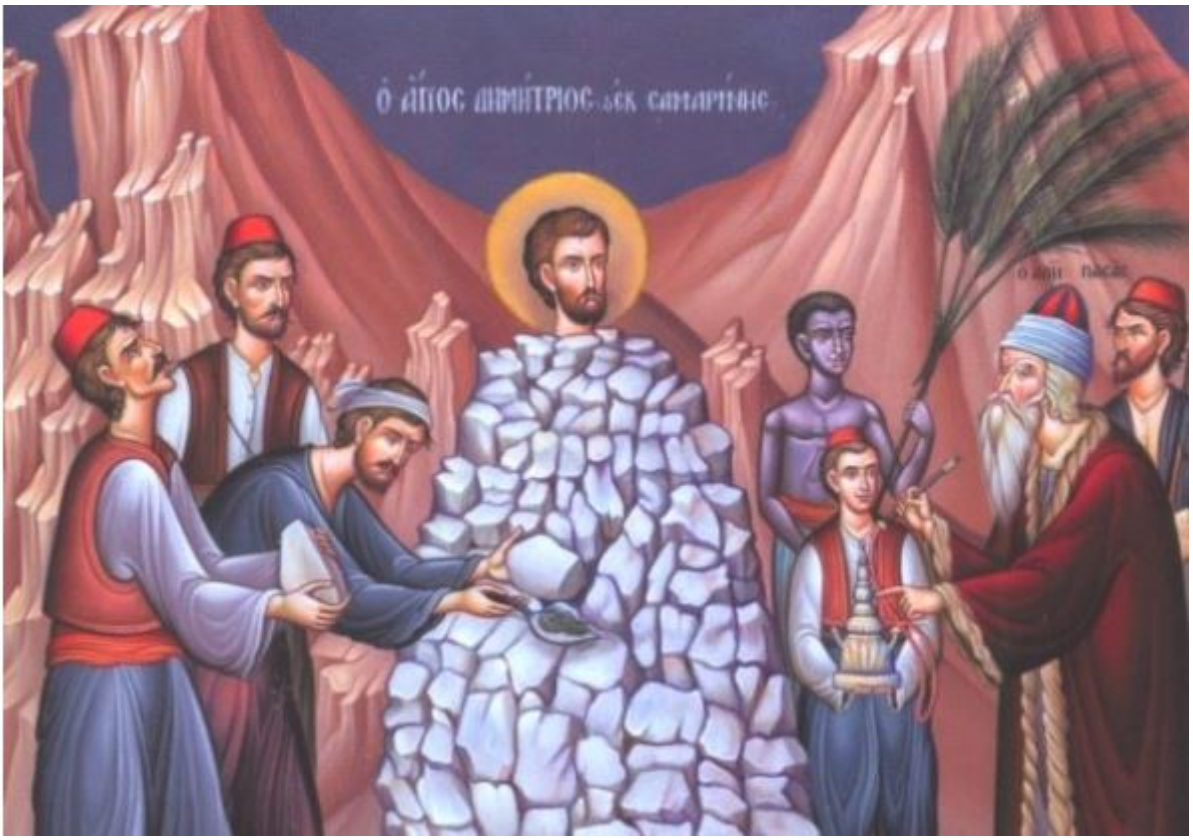

Οι χιλιάδες Νεομάρτυρες στα μαύρα χρόνια της τουρκοκρατίας υπήρξαν ταυτόχρονα και Εθνομάρτυρες, διότι για τον Έλληνα Ορθόδοξο, πίστη και Πατρίδα δεν χωρίζονται. Μαρτύρησαν, για του Χριστού την πίστη την αγία και της πατρίδος την ελευθερία. Ένας από τους ηρωικότερους Νεομάρτυρες και Εθνομάρτυρες υπήρξε και ο άγιος Νεομάρτυρας Δημήτριος από τη Σαμαρίνα.

Γεννήθηκε περί τα τέλη του 18ου αιώνα στα ορεινά χωριά της Σαμαρίνας, των Γρεβενών, όπου η δουλεία των τυράννων Οθωμανών ήταν κάπως περιορισμένη, λόγω του απρόσιτου των εδαφών. Γι’ αυτό και στα μέρη εκείνα είχε αναπτυχθεί ιδιαίτερα η ιδέα της επανάστασης και της απελευθέρωσης από την απάνθρωπη τουρκική δουλεία και είχαν αναπτυχθεί επαναστατικές κινήσεις.

Δεν γνωρίζουμε πολλά για την καταγωγή του και την παιδική του ηλικία. Ό, τι

γνωρίζουμε το οφείλουμε στον Γάλλο πρόξενο στα Ιωάννινα, περιηγητή και φιλέλληνα François Pouqueville (Πουκεβίλ), ο οποίος είχε γνωρίσει το Δημήτριο στη Σαμαρίνα και έζησε τους κατοπινούς βασανισμούς του και τον μαρτυρικό του θάνατο. Εικάζουμε να γεννήθηκε και να ανατράφηκε από ευσεβείς γονείς, οι οποίοι του ενέπνευσαν την πίστη στο Χριστό, ως το μόνο σωτήρα και λυτρωτή του κόσμου. Φαίνεται πως του ενέπνευσαν επίσης και καλλιέργησαν στην ψυχή του την υπέρτατη ιδέα της ελευθερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, την οποία καταπατούσαν βάναυσα οι αλλόθρησκοι και βάρβαροι τύραννοι.

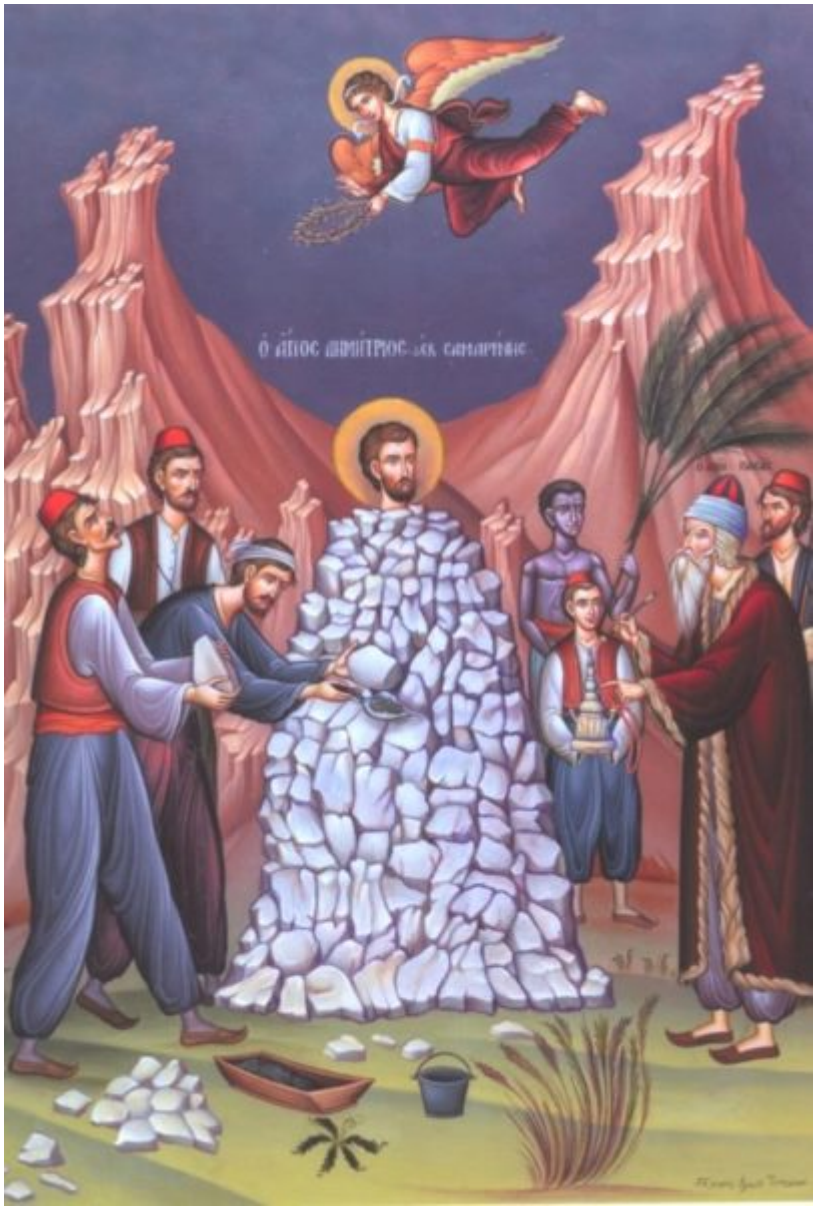

Από μικρό παιδί θαύμαζε τους μοναχούς και είχε τον πόθο να ακολουθήσει τον μοναχικό βίο. Μεγάλη επίδραση είχε σ’ αυτόν ο άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός (1714-1779), ο οποίος είχε περιοδεύσει πολλές φορές στα χωριά της Σαμαρίνας. Μάλιστα ο Δημήτριος τον ακολουθούσε και έγινε μαθητής του. Έτσι όταν ενηλικιώθηκε πήρε την απόφαση να γίνει μοναχός. Εκάρη στην παλαιά Ιερά Μονή της Αγίας

Παρασκευής Σαμαρίνας, η οποία λειτούργησε ως το1921.

Την εποχή που ο Δημήτριος μόναζε στη Μονή της μετανοίας του, στα γύρω ψηλά και δυσπρόσιτα βουνά είχαν αναπτυχθεί σημαντικά τάγματα αρματολών και κλεφτών, τα οποία πολεμούσαν και κατάφερναν καίρια πλήγματα στους τούρκους. Ο Δημήτριος, αν και μοναχός, συντάχτηκε μαζί τους, συμμετέχοντας στις επιχειρήσεις εναντίον των τυράννων και τους βοηθώντας τους ποικιλότροπα. Ας μη λησμονούμε πως τα μοναστήρια μας στους δύσκολους χρόνους της δουλείας ήταν εστίες, όπου εύρισκαν καταφύγιο οι κατατρεγμένοι Έλληνες και τροφοδοτούνταν οι επαναστάσεις.

Στα 1808 ο διαβόητος για την σκληρότητά του Αλή Πασάς των Ιωαννίνων, στη δικαιοδοσία του οποίου ήταν και η περιοχή της Σαμαρίνας, κατέπνιξε την αποτυχημένη επανάσταση του ηρωικού κληρικού Ευθυμίου Βλαχάβα (Παπαβλαχάβα) στη Θεσσαλία και είχε ενσπείρει το φόβο και την τρομοκρατία στους υπόδουλους ραγιάδες. Μετά από αυτό ο Δημήτριος πήρε την απόφαση να μιμηθεί τον δάσκαλό του άγιο Κοσμά τον Αιτωλό, να βγει από το μοναστήρι, να κηρύξει το λόγο του Θεού και να στηρίξει τους φοβισμένους Έλληνες.

Γύριζε λοιπόν στα χωριά και κήρυττε με πάθος την ορθόδοξη πίστη. Επικεντρωνόταν του κήρυγμά του στη Βασιλεία του Θεού, θέλοντας έτσι να εμψυχώσει τους υπόδουλους ραγιάδες, δίνοντας τους την ελπίδα της μελλοντικής απελευθέρωσης από τα δεινά αυτής της ζωής. Με το κήρυγμά του αυτό άφηνε υπονοούμενα για την μελλοντική απελευθέρωσή τους από τους δυνάστες Οθωμανούς. Αλλά όμως δεν άργησε να γίνει γνωστή η δράση του μοναχού Δημητρίου. Κάποιοι, νόμισαν πως, όταν εκείνος μιλούσε για Βασιλεία του Θεού, εννοούσε μια εγκοσμίου τύπου θεοκρατία. Γι’ αυτό πήγαν στον Αλή Πασά και τον συκοφάντησαν ότι ξεσηκώνει τους Έλληνες για επανάσταση. Έτσι έστειλαν απόσπασμα, τον συνέλαβαν και τον έστειλαν στα Ιωάννινα.

Τον παρουσίασαν στον θηριώδη Αλή, ο οποίος τον ανέκρινε προσωπικά, ζητώντας του να του αποκαλύψει τους συνεργάτες του επαναστάτες. Να του αποκαλύψει τους αρχιερείς και τους ιερείς της περιοχής, οι οποίοι υποτίθεται ότι υποστήριζαν τον Παπαβλαχάβα και τις επαναστατικές κινήσεις. Του ζητούσε επίσης να του γνωρίσει τις διασυνδέσεις του επαναστατικού κινήματος του Παπαβλαχάβα με τη Ρωσία. Ο Δημήτριος αρνήθηκε να απαντήσει, επικαλούμενος συνεχώς το όνομα του Χριστού, τον Οποίο παρακαλούσε να τον βοηθήσει στη δύσκολη αυτή περίσταση. Να αντέξει τα μαρτύρια και τους πόνους που θα ακολουθούσαν.

Τον διέταξε ο τύραννος να αφαιρέσει την εικόνα της Παναγίας που φορούσε στο στήθος του, αλλά εκείνος αρνήθηκε. Τότε εκείνος έγινε έξαλλος από το θυμό του

και τον παρέδωσε στους δημίους για να υποστεί τους πιο φρικτούς βασανισμούς, ελπίζοντας ότι με τους αβάστακτους πόνους θα έκαμπτε το φρόνημα του Μάρτυρα. Μάλιστα του είπε: «Να δούμε τώρα θα σε σώσει η Παναγία σου»!

Του αφαίρεσαν την εικόνα από το στήθος και τον έφτυσαν στο πρόσωπο. Αφού τον ξυλοκόπησαν, έσκισαν καλάμια και έκαμαν ακίδες, τις οποίες έμπηξαν σε στα νύχια των χεριών και των ποδιών του. Μετά πήραν μια σιδερένια μέγγενη και του έσφιγγαν το κεφάλι. Εκείνος υπέμεινε με πρωτοφανή ηρωισμό και καρτερία τα βασανιστήρια, χωρίς να βογκάει, παρά μόνο να ψελλίζει το όνομα του Χριστού και της Παναγίας. Τότε, κατά τρόπο ανεξήγητο έσπασε η μέγγενη! Μετά τον έριξαν στη φυλακή.

Την επομένη άναψαν φωτιά και τον κρέμασαν ανάποδα καίγοντάς του τα μαλλιά, τα γένια και το δέρμα του κεφαλιού του. Αλλά επειδή δεν ήθελαν να πεθάνει γρήγορα, για να απολαύσουν περισσότερα βασανιστήριά του και ελπίζοντας ότι θα μιλούσε για τους υποτιθέμενους συνεργάτες του, τον ξάπλωσαν στο χώμα, έβαλαν μια σανίδα στο στήθος του και άρχισαν να χοροπηδούν επάνω, σπάζοντάς του τα κόκκαλα.

Βλέποντας οι δήμιοι ότι ακόμα αντέχει, πήγαν στον Αλή Πασά, να πάρουν εντολή πως θα τον ξεκάμουν. Εκείνος μηχανεύτηκε άλλο τρόπο να πεθάνει αργά και βασανιστικά. Να τον δέσουν σε έναν στύλο και να τον κτίσουν μέσα σε τοίχο, αφήνοντας μόνο το κεφάλι έξω, για να παραταθεί το μαρτύριό του. Μάλιστα του έδιναν ελάχιστη τροφή για να παρατείνεται η ζωή του και μαζί το αφόρητο μαρτύριό του. Ο Μάρτυρας άντεξε δέκα ημέρες, χωρίς να βγάλει κραυγή πόνου, προσευχόμενος στο Θεό να αντέξει ως το τέλος.

Τη δέκατη μέρα παρέδωσε την ψυχή του στον Κύριο. Τα τελευταία του λόγια ήταν: «Επίστρεψον, ψυχή μου, εις την ανάπαυσίν σου, ότι ο Κύριος ευηργέτησέ σε»! Ήταν 18 Αυγούστου 1808.

Αλλά όμως ένας μουσουλμάνος, βλέποντας τον ηρωισμό και τη γενναιότητα του Δημητρίου, πίστεψε στο Χριστό και βαπτίστηκε, παίρνοντας το όνομα Γεώργιος. Για να αποφύγει την μήνη των τούρκων, κατέφυγε στο Αγρίνιο. Αλλά άνθρωποι του Αλή Πασά τον εντόπισαν, τον συνέλαβαν, τον υπέβαλαν σε βασανιστήρια και χωρίς να δειλιάσει και να αρνηθεί το Χριστό, αξιώθηκε και εκείνος του μαρτυρικού θανάτου. Μάλιστα όπως μαρτυρεί ο Πουκεβίλ ήταν τόσο φρικτά τα βασανιστήρια, που δεν μπόρεσε να τα περιγράψει! Ο Νεομάρτυς Γεώργιο είναι ένας από τους πολλούς Νεομάρτυρες που έχουν τον χαρακτηρισμό «εξ Αγαρηνών»!

Η μνήμη του Νεομάρτυρα Δημητρίου εορτάζεται στις 18 Αυγούστου. Ο

μεγάλος εθνικός μας ποιητής Αριστοτέλης Βαλαωρίτης αφιέρωσε στον ηρωικό π. Ευθύμιο Βλαχάβα και στον Νεομάρτυρα Δημήτριο το περίφημο επικό ποίημα: «Τα μνημόσυνα». Ο δε Πουκεβίλ σημείωσε τα εξής για τον μαρτυρικό θάνατο του Νεομάρτυρα Δημητρίου: «Το μαρτύριο και η επανάσταση του Βλαχάβα προετοίμαζαν τον θρίαμβο ενός ασθενικού θνητού, που είχε ως μόνα όπλα την προσευχή και την πραότητα. Ενός από τους λειτουργούς του Χριστού που έχουν προορισμό να στηρίζουν τους δειλούς στις τρικυμίες του κόσμου και των οποίων το αίμα ανακατεμένο με το αίμα του πολεμιστή ξανάφερε με το μαρτύριο την τιμή του χριστιανικού ονόματος στην πρώτη αίγλη. Ο μοναχός Δημήτριος από τη Σαμαρίνα».

Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος – πηγή: [pemptousia.gr]